

REMIGIUSZ POŚPIECH
Opole

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO UNIwersYTETU OPOLSKIEGO W ROKU AKADEMICKIM 2004/2005

W jedenastym roku działalności Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego kontynuowano proces dydaktyczny na dwóch kierunkach magisterskich studiów dziennych: teologii (ze specjalnością katechetyczno-pastoralną i kapłańską) oraz nauk o rodzinie. Prowadzone były także, wzorem ubiegłych lat, studia zaoczne z teologii. Ponadto uruchomione zostały studia zaoczne na kierunku nauk o rodzinie, które spotkały się z dużym zainteresowaniem kandydatów. W sumie na studiach dziennych studiowało 479 studentów, natomiast na zaocznych 277 (stan na dzień 1 X 2004 r.). Sporym zainteresowaniem cieszyło się również 4-letnie studium doktoranckie z teologii, w którym uczestniczyło 95 studentów. Wreszcie na prowadzone przez Wydział Teologiczny UO Podyplomowe Studium Rodziny uczęszczało 28 słuchaczy. W sumie na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego w roku akademickim 2004/2005 kształciło się 879 osób.

Struktura Wydziału Teologicznego była analogiczna, jak w ubiegłych latach akademickich. Składały się na nią: 1 instytut, 17 katedr i 2 zakłady. W roku sprawozdawczym zatrudnionych było 57 pracowników naukowo-dydaktycznych: 22 samodzielnych pracowników naukowych (w tym 11 profesorów tytularnych), 31 adiunktów ze stopniem doktora oraz 3 asystentów z tytułem magistra i 1 wykładowca. Ponadto 19 wykładowców prowadziło zajęcia zlecone.

Na podkreślenie zasługuje wszechstronna, naukowa aktywność pracowników Wydziału Teologicznego UO, przejawiająca się zarówno w postaci prowadzonych badań, których wynikiem są liczne publikacje, jak też w formie czynnego udziału w różnorodnych konferencjach naukowych w kraju i zagranicą. Dowodem uznania naukowego dorobku pracowników wydziału, kompetencji i fachowości, jest również ich pozauczelnianna działalność naukowo-organizacyjna, a przede wszystkim przynależność do różnorodnych, krajowych i zagranicznych, gremiów naukowych. Warto tu zaznaczyć, że aż 14 pracowników należy do znaczących zagranicznych stowarzyszeń naukowych.

1. Najważniejsze wydarzenia

W roku sprawozdawczym 2004/2005 dobiegła końca kadencja władz wydziałowych, które tworzyli: ks. prof. dr hab. Tadeusz Dola — dziekan oraz ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła, dr hab. Remigiusz Pośpiech i ks. dr Marcin Worbs — jako prodziekani. W wyniku przeprowadzonych wyborów na nową, obecną kadencję (2005–2008) w składzie tym zaszła jedynie drobna zmiana: będącego na urlopie naukowym ks. dra Worbsa zastąpił ks. prof. dr hab. Stanisław Rabiej — prodziekan ds. studentów i współpracy z zagranicą.

Do znaczących wydarzeń należy także zaliczyć wizytę Uczelnianej Komisji Akredytacyjnej, która gościła na Wydziale Teologicznym UO w dniach 4–5 kwietnia 2005 r. pod przewodnictwem ks. prof. UAM dra hab. Adama Przybeckiego. W wyniku pozytywnej oceny Komisji przedłużona została Wydziałowi Teologicznemu UO akredytacja na kolejne pięć lat. Warto w tym miejscu przypomnieć, że w ubiegłym roku (22–23 marca 2004 r.) gościła na Wydziale Teologicznym UO Państwowa Komisja Akredytacyjna (przewodniczył jej ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny z KUL), która również pozytywnie oceniła działalność naszego Wydziału, w konsekwencji czego zachowane zostały (na najbliższe pięć lat) wszystkie dotychczasowe uprawnienia wraz z prawami do nadawania habilitacji i przeprowadzania wniosków o profesury.

Podczas inauguracji roku akademickiego 2004/2005 Wydział Teologiczny UO, wraz z całą społecznością uniwersytecką Opola, świętował 10-tą rocznicę działalności. Kulminacja tych uroczystości miała miejsce 13 października 2004 r. Uroczystej Mszy św. dziękczynnej przewodniczył Jego Eminencja prof. dr hab. Zenon Kardynał Grocholewski, prefekt rzymskiej Kongregacji ds. Nauki i Wychowania, który wygłosił również okolicznościowy wykład na temat: *Specyfika prawa Kościoła katolickiego*.

2. Kształcenie kadry i działalność dydaktyczna

W roku sprawozdawczym 2004/2005 pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Teologicznego UO zdobyli kolejne znaczące awanse naukowe. Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów Naukowych zatwierdziła uchwały o nadaniu stopnia doktora habilitowanego ks. dr. Andrzejowi Czaji (1/2 etatu) oraz dr. Remigiuszowi Pośpiechowi. Natomiast ks. mgr-lic. Grzegorz Poźniak i ks. mgr-lic. Dariusz Klejnowski-Różycki uzyskali stopień naukowy doktora.

W roku sprawozdawczym 2004/2005 na Wydziale Teologicznym przeprowadzono dwa postępowania w sprawie nadania tytułu profesora, dwa przewody habilitacyjne, 9 osób uzyskało stopień naukowy doktora nauk teologicznych, 99 osób uzyskało tytuł zawodowy magistra teologii.

3. Działalność naukowo-badawcza

W roku sprawozdawczym (2004) pracownicy naukowcy Wydziału z jednej strony kontynuowali rozpoczęte w ubiegłych latach tematy badawcze, z drugiej natomiast podejmowano nowe zagadnienia, aktualne dla współczesnego społeczeństwa początku XXI w., poddając je wszechstronnej analizie naukowej (np. problematyka etyczno-moralna, rodzinna, integracji europejskiej, itp.). W sumie realizowano 21 tematów badawczych (14 w ramach badań statutowych oraz 7 w ramach badań własnych), których wyniki publikowane były na bieżąco, często we własnych publikacjach, w postaci monografii i prac zbiorowych (aktualnie na Wydziale redagowanych jest 7 serii wydawniczych), bądź też w formie artykułów naukowych zamieszczanych w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych. Warto tu podkreślić, iż wzorem lat ubiegłych, wszystkie przyznane na rok 2004 środki finansowe przeznaczone zostały na dofinansowanie druku pozycji zwartych, publikowanych w ramach aktywnej działalności Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO (ogółem w 2004 r. ukazało się 30 pozycji zwartych, w większości autorstwa pracowników Wydziału, których wykaz podajemy na zakończenie niniejszego sprawozdania).

W ramach badań statutowych tematyka skupiona była wokół pięciu głównych zagadnień, które stanowią kontynuację dotychczasowych (współczesne badania teologiczno-filozoficzne, problematyka ekumeniczna i integracji europejskiej, dzieje liturgii ze szczególnym uwzględnieniem Kościoła na Śląsku, wychowanie religijne i sztuka kościelna). Również tematyka badań własnych nawiązywała do wymienionych wyżej zagadnień, dotyczyła jednakże kwestii ujętych bardziej szczegółowo. Można tu wydzielić dwa główne wątki tematyczne: oblicza religijności i kultury religijnej na Śląsku oraz problematyka personalizmu chrześcijańskiego.

4. Konferencje naukowe i wykłady otwarte

W roku akademickim 2004/2005 pracownicy Wydziału zorganizowali 12 konferencji naukowych i sympozjów, z czego cztery o charakterze międzynarodowym (w tym jedna międzynarodowa debata medialna) i dwie z udziałem gości zagranicznych, w których wzięło udział w sumie ponad 1200 uczestników. Ponadto Wydział zorganizował serię wykładów otwartych w Opolu (temat: *Mysterium Eucharystii*) i Gliwicach (temat: *Wiara w dialogu z kulturą*) oraz inne wykłady gościnne i spotkania formacyjne. Ogólnie możemy zaznaczyć, iż tematyka konferencji i wykładów w pełni odzwierciedla wymienione wyżej tematy badań statutowych i własnych.

W roku akademickim 2004/2005 odbyły się następujące sympozja i konferencje naukowe:

- konferencja ogólnopolska: *Wyjazdy zarobkowe — szansa czy zagrożenie? Perspektywa społeczno-moralna*, odbywająca się pod patronatem honorowym Marszałka Województwa Opolskiego (Opole, 17 XI 2004 r.);
- konferencja międzynarodowa: *Dalecy a bliscy. 150 lat pobytu Ślązaków w Teksasie* (Opole, 24 XI 2004 r.);
- konferencja z udziałem gości zagranicznych: *Egzemplaryczność przenikania się kultury niemieckiej i czeskiej na Śląsku* (Kamień Śląski – Opole, 6–7 XII 2004 r.);
- międzynarodowa debata medialna: *Poszerzona Unia Europejska — szanse i zagrożenia dla mniejszości narodowo-etnicznych* (7–8 XII 2004 r.);
- seminarium naukowe: *Tęsknota Kościołów za wspólną Eucharystią* (Opole, 18 I 2005 r.);
- ogólnopolska konferencja naukowa: *Teatr – kultura – liturgia*, zorganizowana we współpracy z Wydziałem Filologicznym UO (Opole – Wrocław, 15–17 III 2005 r.);
- sympozjum naukowe z udziałem gości zagranicznych: *Tradycja i tożsamość* (Góra św. Anny – Opole, 19–20 IV 2005 r.);
- sympozjum naukowe: *Biblia w katechezie* (Opole, 23 IV 2005 r.);
- międzynarodowa konferencja naukowa: *Pielgrzymowanie znakiem integracji ludów i narodów Europy*, zorganizowana w ramach współpracy z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (Ruda Śląska, 28 IV 2005 r.);
- seminarium naukowe: *Zyski i straty po pierwszym roku w Unii Europejskiej*, zorganizowane z okazji „Dnia Europy” (Opole, 10 V 2005 r.);
- międzynarodowe sympozjum naukowe: *Kościół w świecie. 40-lecie konstytucji „Gaudium et spes”*, zorganizowane w ramach współpracy wydziałów teologicznych uniwersytetów Opola i Monastynu (Kamień Śląski – Opole, 17–18 V 2005 r.);
- sesja naukowa: *Profilaktyka i poradnictwo pastoralne małżeństw skonfliktowanych w kontekście aktualnej kondycji rodziny polskiej* (Opole, 21 V 2005 r.).

Dowodem aktywności naukowej pracowników Wydziału Teologicznego UO jest także ich udział w różnego rodzaju konferencjach i sympozjach organizowanych w innych naukowych ośrodkach w kraju i zagranicą. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż prawie wszyscy pracownicy wzięli udział w krajowych konferencjach naukowych i najczęściej był to udział czynny. Godny podkreślenia jest także udział pracowników naszego Wydziału w zagranicznych konferencjach naukowych. W roku sprawozdawczym dwudziestu pracowników Wydziału Teologicznego uczestniczyło w 23 konferencjach zagranicznych. W zdecydowanej większości przypadków był to udział czynny — z wygłoszonym referatem (19) bądź komunikatem (3), ponadto siedem razy pracownicy Wydziału przewodniczyli sesjom. Konferencje te odbywały się w ośrodkach naukowych następujących krajów: Austrii (2), Białorusi (2), Czech (1), Egiptu (1), Niemiec (11), Ukrainy (2), Węgier (1) i Włoch (3).

5. Działalność wydawnicza

Działalność wydawniczą Wydziału Teologicznego UO można określić jako aktywną i owocną. Stwierdzenie to dotyczy zarówno publikacji wydawanych przez Wydział, jak również dorobku wydawniczego poszczególnych pracowników naukowych.

W zakresie ogólnego dorobku wydawniczego poszczególni pracownicy Wydziału opublikowali ponad 300 pozycji o charakterze naukowym (w tym 26 monografii i prac zbiorowych oraz 242 artykułów i recenzji naukowych), co daje średnio na jednego pracownika ponad 5 publikacji. Większość publikacji zwartych ukazała się w seriach redagowanych na Wydziale Teologicznym UO. Są to: „Opolska Biblioteka Teologiczna”, „Sympozja”, „Z dziejów kultury chrześcijańskiej na Śląsku”, „Człowiek – Rodzina – Społeczeństwo”, „Ekumenizm i integracja”, „Podręczniki i skrypty”

Wydział Teologiczny kontynuował również redagowanie i publikację 5 periodyków (dwa półroczniki: „Liturgia Sacra” i „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego” oraz trzy roczniki: „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego”, „Scriptura Sacra” i „Studia Oecumenica”), z których jedno znajduje się na KBN-owskiej liście rankingowej „A” („Liturgia Sacra”), zaś dwa kolejne na liście „B” („Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego” i „Studia Oecumenica”).

Dorobek wydawniczy Wydziału Teologicznego UO w zakresie publikacji własnych przedstawia się następująco:

5.1. Czasopisma

„Liturgia Sacra. Liturgia – Musica – Ars”, półrocznik, red. H.J. SOBECZKO, 10 (2004), nr 2 (24), ss. 223–517.

„Liturgia Sacra. Liturgia – Musica – Ars”, półrocznik, red. H.J. SOBECZKO, 11 (2005), nr 1 (25), ss. 1–257.

„Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego”, półrocznik, red. K. WOLSZA, 10 (2004), nr 2, ss. 149–264.

„Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego”, półrocznik, red. N. WIDOK, 11 (2005), nr 1, ss. 1–120.

„Scriptura Sacra”, rocznik, red. B. POŁOK, 8–9 (2004–2005), ss. 292.

„Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego”, rocznik, red. T. DOLA, 24 (2004), ss. 495.

5.2. Seria: „Opolska Biblioteka Teologiczna”

RADOŚLAW CHAŁUPNIAK, JERZY KOSTORZ, JAN KOCHEL, WALDEMAR SPYRA (red.),
Wokół katechezy posoborowej. Księga pamiątkowa dedykowana księdzu bis-

kupowi Gerardowi Kuszowi, wykładowcy Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, z okazji 65. rocznicy urodzin, Opole 2004, ss. 448 (nr 70).

HELMUT JAN SOBECZKO, *Servitium liturgiae. Wybór artykułów. Księga wydana z okazji 65. rocznicy urodzin i 40-lecia pracy naukowo-dydaktycznej Księdza Profesora Helmuta Jana Sobeczki*, red. E. Mateja, R. Pierskała, M. Worbs, Opole 2004, ss. 762 (nr 71).

HENRYK RZEGA, *Uniwersalny charakter wartości religijno-moralnych w twórczości Josepha von Eichendorffa*, Opole 2005, ss. 184 (nr 72).

STANISŁAW BOBER, *Kult św. Idziego w Polsce w świetle wezwań Kościołów*, Opole 2005, ss. 224 (nr 73).

JAN KOCHEL, *Katecheza królestwa niebieskiego. Studium biblijno-katechetyczne Ewangelii Mateusza*, Opole 2005, ss. 384 (nr 74).

JÓZEF FRANIK, *Liturgia wobec wyzwań współczesności*, Opole 2005, ss. 338 (nr 75).

TADEUSZ FITYCH, *Struktura i funkcjonowanie nuncjatury Giovanniego Battisty Lancellottiego (1622–1627)*, Opole 2005, ss. 886 (nr 76).

ANDRZEJ S. JASIŃSKI, *Komentarz do Księgi Proroka Ezechiela, t. 1: Rozdziały 1–10*, Opole 2005, ss. 244 (nr 77).

5.3. Seria: „Sympozja”

PIOTR JASKÓŁA (red.), *Dalecy a bliscy. Materiały międzynarodowego sympozjum zorganizowanego z okazji 150. rocznicy obecności Ślązaków w Teksasie, Opole 24 XI 2004 r.*, Opole 2004, ss. 102 (nr 57).

MARCIN WORBS, *Misterium Eucharystii. Wykłady otwarte zorganizowane w okresie Wielkiego Postu 2005 roku*, Opole 2005, ss. 112 (nr 58).

JERZY DZIERŻANOWSKI (red.), *Wychowanie do szacunku dla ludzkiego życia. Materiały konferencji naukowej zorganizowanej przez Katedrę Teologii Pastoralnej i Duszpasterstwa Rodzin Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. Opole, 28 maja 2004*, Opole 2005, ss. 109 (nr 59).

KAZIMIERZ WOLSZA, *Współczesne dylematy etyczne. Wykłady otwarte w Centrum Edukacyjnym im. Jana Pawła II w Gliwicach zorganizowane w roku akademickim 2003/2004 przez Katedrę Filozofii Systematycznej i Historii Filozofii oraz Katedrę Teologii Moralnej, Etyki Społecznej i Duchowości Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego*, Opole 2005, ss. 143 (nr 60).

5.4. Seria: „Ekumenizm i Integracja”

STANISŁAW RABIEJ, *Poszerzona Unia Europejska. Szanse i zagrożenia dla mniejszości narodowo-etnicznych*, Opole 2004, ss. 160 (nr 11).

PIOTR JASKÓŁA, RAJMUND PORADA (red.), *Wspólnota Eucharystii — cel ekumenii*, Opole 2005, ss. 280 (nr 12).

5.5. Seria: „Człowiek – Rodzina – Społeczeństwo”

JOACHIM PIEGZA, *Małżeństwo sakramentem — rodzina „Kościołem domowym”*, Opole 2005, ss. 199 (nr 4).

KONRAD GŁOMBIK, PIOTR MORCINIEC (red.), *Wyjazdy zarobkowe. Szansa czy zagrożenie? Perspektywa społeczno-moralna*, Opole 2005, ss. 255 (nr 5).

NORBERT WONS, *Autonomia mniejszości narodowych w Europie w świetle nauczania społecznego Kościoła*, Opole 2005, ss. 282 (nr 6).

DARIUSZ KROK, *Perswazja w przekazie religijno-moralnym*, Opole 2005, ss. 298 (nr 7).

5.6. Seria: „Z dziejów kultury chrześcijańskiej na Śląsku”

EWA WÓLKIEWICZ, *Kapituła kolegiacka św. Mikołaja w Otmuchowie. Dzieje – organizacja – skład osobowy (1386–1477)*, Opole 2004, ss. 429 (nr 32).

5.7. Seria: „Colloquia Theologica”

STANISŁAW RABIEJ (red.), *Człowiek drogą Europy – Člověk cestou Evropy. Z naukowej współpracy Wydziałów Teologicznych w Pradze, Trnawie i Opolu – Z vědecké spolupráce Teologických Fakult v Praze, Trnavě a Opoli*, Opole 2004, ss. 200 (nr 4).

JÜRGEN WERBICK, MARCIN WORBS (red.), *Kościół w świecie. 40-lecie „Gaudium et spes” / Die Kirche in der Welt. 40 Jahre „Gaudium et spes”*, Opole 2005, ss. 190 (nr 6).

5.8. Seria: „Podręczniki i skrypty”

PIOTR JASKÓŁA, *Zagadnienia ekumeniczne*, Opole 2004², ss. 104 (nr 7).

5.9. Inne publikacje zwarte

ZYGFRYD GLAESER, JAN GÓRECKI, *Pielgrzymowanie a integracja*, Opole 2005, ss. 255.

JOACHIM PIECUCH, *Doświadczenie Boga. Propozycja Bernharda Weltego na tle sporu o pojęcie doświadczenia fenomenologicznego*, Opole 2004, ss. 551.

Informator na rok akademicki 2005/2006, Opole 2005, ss. 241.

6. Współpraca z zagranicą

Prowadzona przez Wydział Teologiczny UO współpraca z partnerami zagranicznymi realizowana była zarówno na płaszczyźnie naukowej (np. w formie konferencji naukowych), jak i dydaktycznej (m.in. w postaci kształcenia czy wymiany stu-

dentów). Realizowana była rozpoczęta w 1997 r. oficjalna współpraca z wydziałami teologicznymi uniwersyteckich uczelni niemieckich: w Bambergu, Monastyrze i Munguncji. Przypomnijmy ponadto, że w 2004 r. podpisana została oficjalna współpraca z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu w Trnawie na Słowacji. Kontynuowano ponadto naukową współpracę z fakultetami teologicznymi dwóch czeskich uniwersytetów: w Ołomuńcu i Pradze. Kontynuowane były również dotychczasowe kontakty kierowników poszczególnych katedr z różnymi ośrodkami uniwersyteckimi, bądź też bezpośrednio z poszczególnymi naukowcami.

W wyniku wskazanej wyżej współpracy Wydział Teologiczny gościł w 2004 r. 38 naukowców z uniwersytetów, instytutów i innych ośrodków naukowych z 16 państw: Albanii (2), Austrii (2), Belgii (2), Chorwacji (1), Czech (5), Francji (1), Niemiec (2), Rumunii (2), Słowacji (2), Szwajcarii (6), Szwecji (1), Turcji (1), Ukrainy (1), USA (8), Wielkiej Brytanii (1) i Włoch (1).

8. Podsumowanie

W oparciu o przedstawione wyżej sprawozdanie można stwierdzić, iż w roku sprawozdawczym 2004/2005 Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego w pełni zrealizował założone wcześniej plany w zakresie działalności organizacyjnej, dydaktycznej i naukowo-badawczej i uznać ją za owocną. Utrzymany został poziom ostatnich lat w zakresie punktowej oceny parametrycznej według standardów KBN. W sumie za całą działalność naukowo-dydaktyczną w 2004 r. Wydział Teologiczny UO zgromadził 818 pkt. (w 2002 r. — 822, w 2003 r. — 816). Daje to średnią 14,35 na jednego pracownika.

W świetle powyższych danych i przedstawionych materiałów można więc na koniec stwierdzić, że Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego właściwie realizuje swoje statutowe obowiązki dydaktyczne i naukowe.